

LIKUNNAN UUSI OPETUSSUUNNITELMA

Tavoitteet | sisällöt | arviointi

Jyväskylä 25.11.2017

Mikko Huhtiniemi, LitM, tohtorikoulutettava

Liikuntatieteellinen tiedekunta

Jyväskylän yliopisto

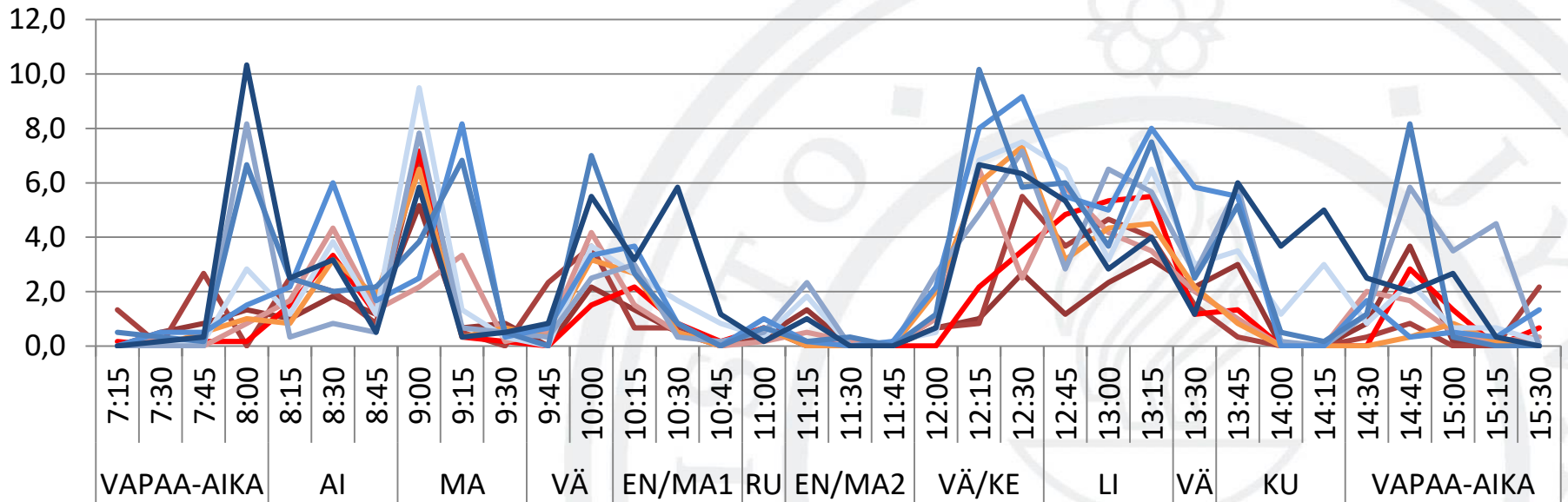

Koululiikunnan keskeisiä elementtejä uudessa opetussuunnitelmassa

- **Koettu liikuntapätevyys** sekä myönteinen suhtautuminen omaan kehoon
- **Liikunnan ilo** ja parhaansa yrittäminen
- Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo
- Vastuu omasta ja yhteisestä toiminnasta
- Monipuoliset ja turvalliset **oppimisympäristöt** ja -tehtävät
- **Fyysisen aktiivisuuden** ja yhteistoiminnallisuuden korostaminen
- Liikuntatehtävät, -muodot ja -lajit toimivat välineinä liikunnanopetuksen tavoitteiden saavuttamiselle
- Fyysisten ominaisuuksien (nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima) arviointi, ylläpito ja kehittäminen

Liikuntatunnit tärkeitä erityisesti vähän liikkuville

Vapaa-ajallaan fyysisesti passiiviset pääasiassa passiivisia myös välitunneilla

(Latonen & Pajunoja 2012).

Ohjatut liikkumisvälitunnit eivät tavoita passiivisia

(Kaukonen & Lipsanen 2011; Latonen & Pajunoja 2012).

Yläkoululaisista vain noin 1/3 jollakin tavalla aktiivisia välitunneilla

(Tammelin ym. 2012).

Liikuntatunneilla luokan vähemmän aktiiviset oppilaatkin ovat aktiivisia

(Tammelin, Laine & Turpeinen 2013)

Itsemääräämisteoria liikunnan opetussuunnitelman taustalla

Pyrimme tyydyttämään arjessa ja vuorovaikutuksessa ympäristön kanssa psykologisia perustarpeita:

Koettu pätevyys

Kokemus omien kykyjen riittävydestä

Koettu autonomia

Mahdollisuus vaikuttaa omaan toimintaan ja säädellä sitä

Koettu yhteenkuuluvuus

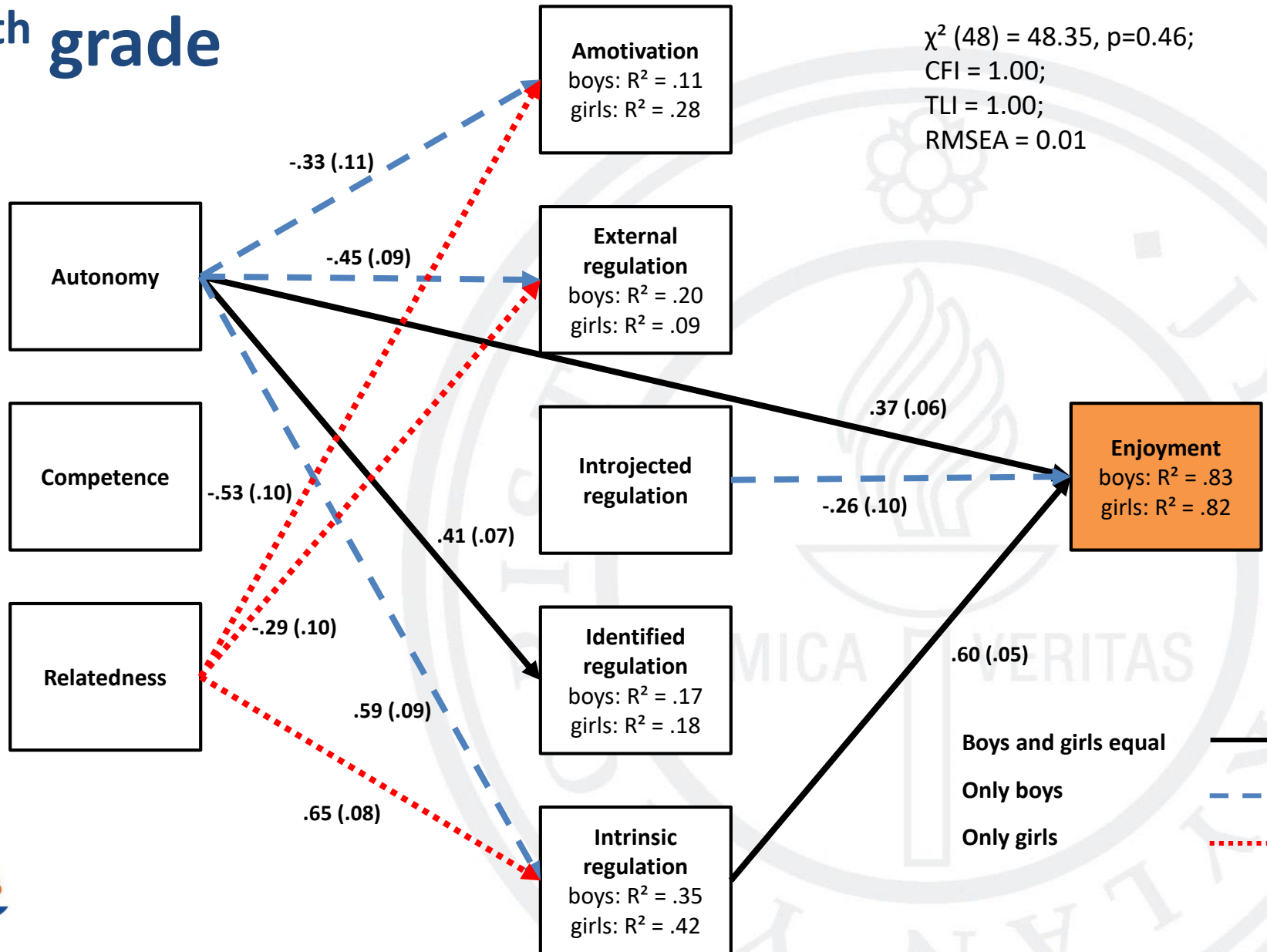
Kokemus ryhmään kuulumisesta, turvallisuuden tunteesta ja hyväksytyksi tulemisesta

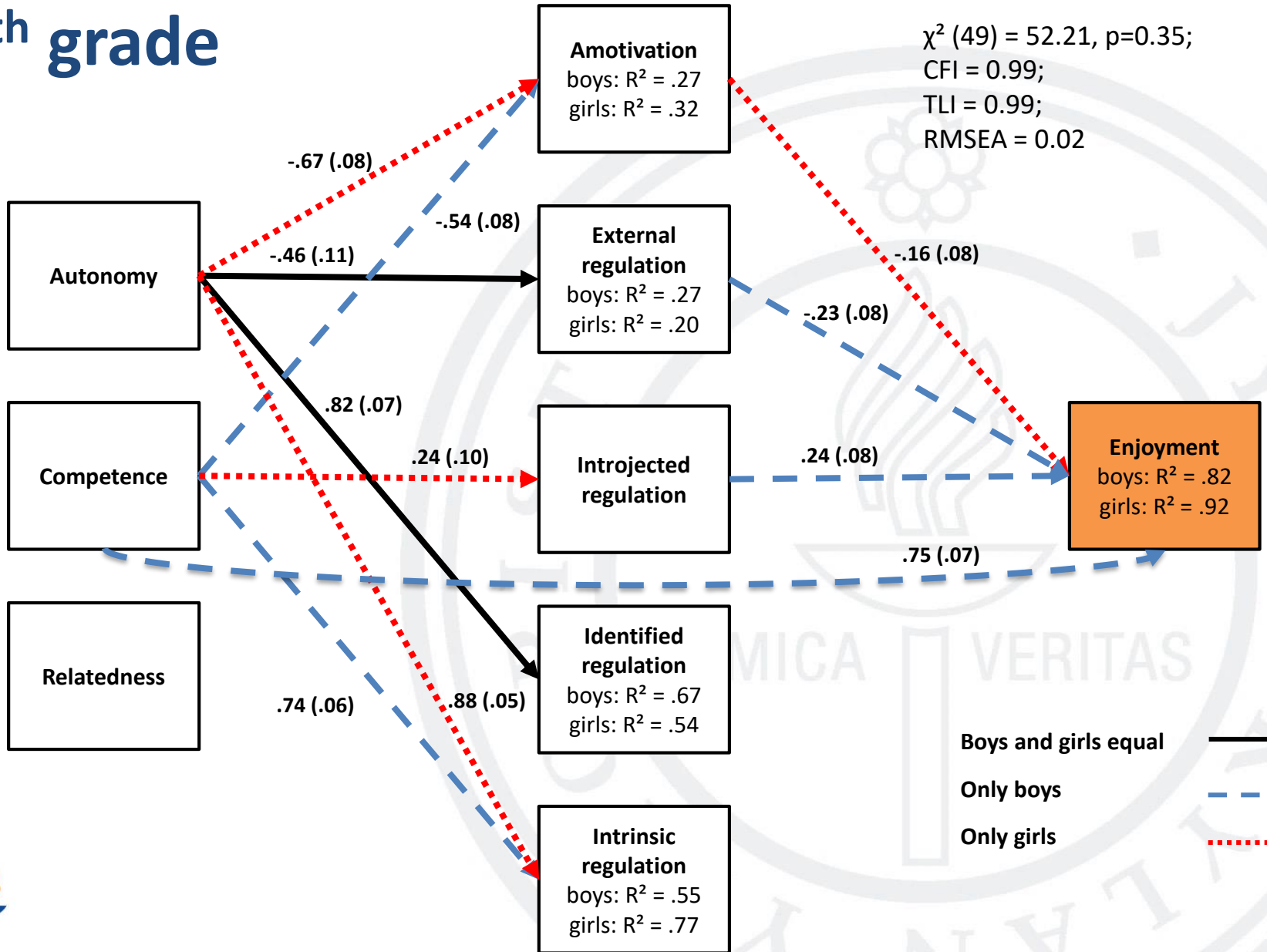
Näiden tarpeiden tyydyttyminen johtaa positiivisiin seurauksiin (mm. motivaatio, viihtyminen)

5th grade

8th grade

”Oppilaat kasvavat liikkumaan ja liikunnan avulla”

Oppimisen ja työskentelyn tavoitteet vuosiluokilla 1-9

FYYSINEN TOIMINTAKYKY

T1 Harjoittelu parhaansa yrittäen

T2 Havainto- ja ratkaisuntekotaidot

T3-T4 Motoriset perustaidot

T5 Fyysiset ominaisuudet (voima, nopeus, kestävyys ja liikkuvuus)

T6 Uima- ja vesipelastustaidot

T7 Turvallinen ja asiallinen toiminta tunneilla

SOSIAALINEN TOIMINTAKYKY

T8 Työskentely kaikkien kanssa ja toisten huomioon ottaminen

T9 Toiminta reilun pelin periaatteella ja vastuu yhteisistä oppimistilanteista

PSYKKINEN TOIMINTAKYKY

T10 Vastuu omasta toiminnasta ja itsenäinen työskentely

T11 Myönteiset kokemukset omasta kehosta, pätevyydestä ja yhteisöllisyydestä

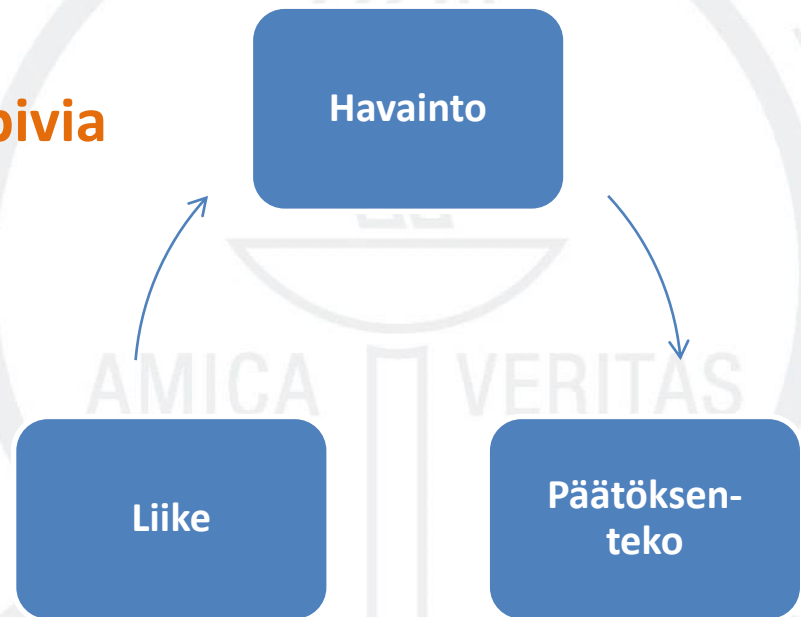
T12 Liikunnallisen elämäntavan merkityksen ymmärtäminen

T13 Tietoa esim. harrastusmahdollisuuksista

T2: Havainto- ja ratkaisuntekötaidot

Oppilasta ohjataan **harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan** eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä **tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja.**

T3-T4: Motoriset perustaidot

Tasapainotaidot	Liikkumistaidot	Käsittelytaidot
Staattinen ja dynaaminen tasapaino <ul style="list-style-type: none">* pystyasennot* pää alaspäin asennot* pyöriminen* heiluminen* pysähtyminen ja alastulo* väistäminen* koukistaminen* ojentaminen* kieriminen	Perustaidot ja liikeyhdistelmät <ul style="list-style-type: none">* käveleminen* juokseminen* loikkiminen* rytmisessä hyppiminen* hyppääminen* kiipeäminen* laukkaaminen* liukuminen* kinkkaaminen	Itsestä pois päin tapahtuvat ja vastaanottavat liikkeet <ul style="list-style-type: none">* vierittäminen* heittäminen* potkiminen* työntäminen* lyöminen* pomputtaminen* kiinniottaminen

Lajitaidot esim. unnissa, joukkuepeleissä, voimistelussa, hiihdossa, yleisurheilussa

If you can

Catch
Jump
Run
Swim
Throw

You will
take part in

Soccer
Basketball
Volleyball
Track and Field
Squash
Badminton
Rugby
Tennis

If you can

Catch
Jump
Throw
Swim
Run

You will
take part in

Baseball
Softball
Bowling
Soccer
Goalball
Football
Rugby

If you can

Throw
Jump
Swim
Catch
Run

You will
take part in

Swimming
Diving
Water Polo
Scuba
Kayaking
Sailing
Surfing

Koululiikunta ja urheilun lajitaidot

Urheilu

Maastohiihdon liukuvaihe,
luistelu, laskettelu, skeittaus,
lumilautailu, surffaus, uinnin
liuku, tennislyönti massalla,
pesäpallon syöksy...

Liukuminen vauhdista ja
välineillä

Liuku kehon eri osilla ja erilaisilla
alustoilla

LIKKUMISTAITO:
Liukuminen

Koululiikunta

Non-lineaarinen pedagogiikka

Tukemaan liikunnan opetussuunnitelman toteutusta

1. Tulos ohjaa tekemistä
2. Oppiminen ei etene suoraviivaisesti, sama lopputulos eri tekemisellä
3. Tarkkaavaisuuden kohde kehon ulkopuolella sujuvoittaa suoritusta
4. Informaation ja liikkeen ja yhdistäminen
5. Rajoitteiden manipulaatio ja tarjoumien löytäminen
6. Non-lineaarinen pedagogiikka vahvistaa sisäistä motivaatiota

Miksi?

Mitä?

Miten?

Milloin?

Kuka?

Formatiivinen ja summatiivinen

ARVIOINTI LIKUNNASSA

Arviointi ohjaa opiskelua ja oppimista enemmän kuin mikään muu tekijä oppimistilanteessa.

Opiskelijat suuntaavat herkästi omaa oppimisprosessiaan arvioinnin mukaisesti.

– he opiskelevat sen mukaan, miten heidän suorituksiaan arvioidaan.

OPS: Arvioinnin isot linjat

Arvioinnin pedagogisen tehtävän korostaminen

- Palautteen korostaminen
- Arvioinnin formatiivisen luonteen avaaminen
- Arviointikulttuuri

Arvioinnin rakentuminen tuntijaon nivelkohtiin

- 2., 6. ja 9. luokan päätteeksi laajempi arviointipalaute
- Kohteet ja kriteerit (hyvän osaamisen taso 6. ja 9. luokan päätteeksi)

Päätösarvioinnin vertailtavuuden parantaminen

- Tavoitteiden määrittely aiempaa selkeämmin arvioinnin pohjaksi
- Päätösarvioinnin ohjeistuksen lisääminen

Formatiivinen

=

**Jatkuva arviointi ja
palaute arjessa**

**(Assessment for learning,
oppimista tukeva
arviointi)**

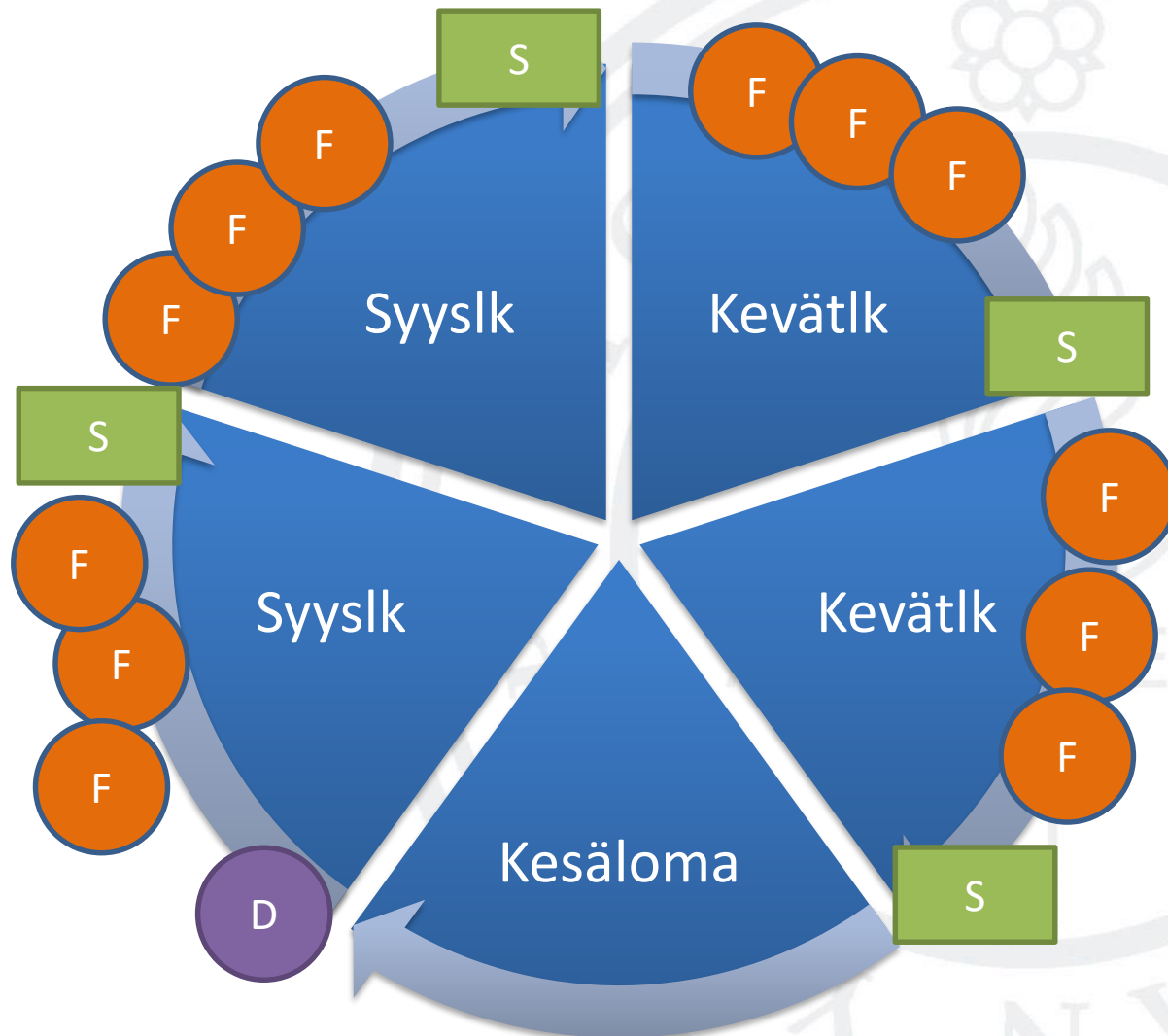
Summatiivinen

=

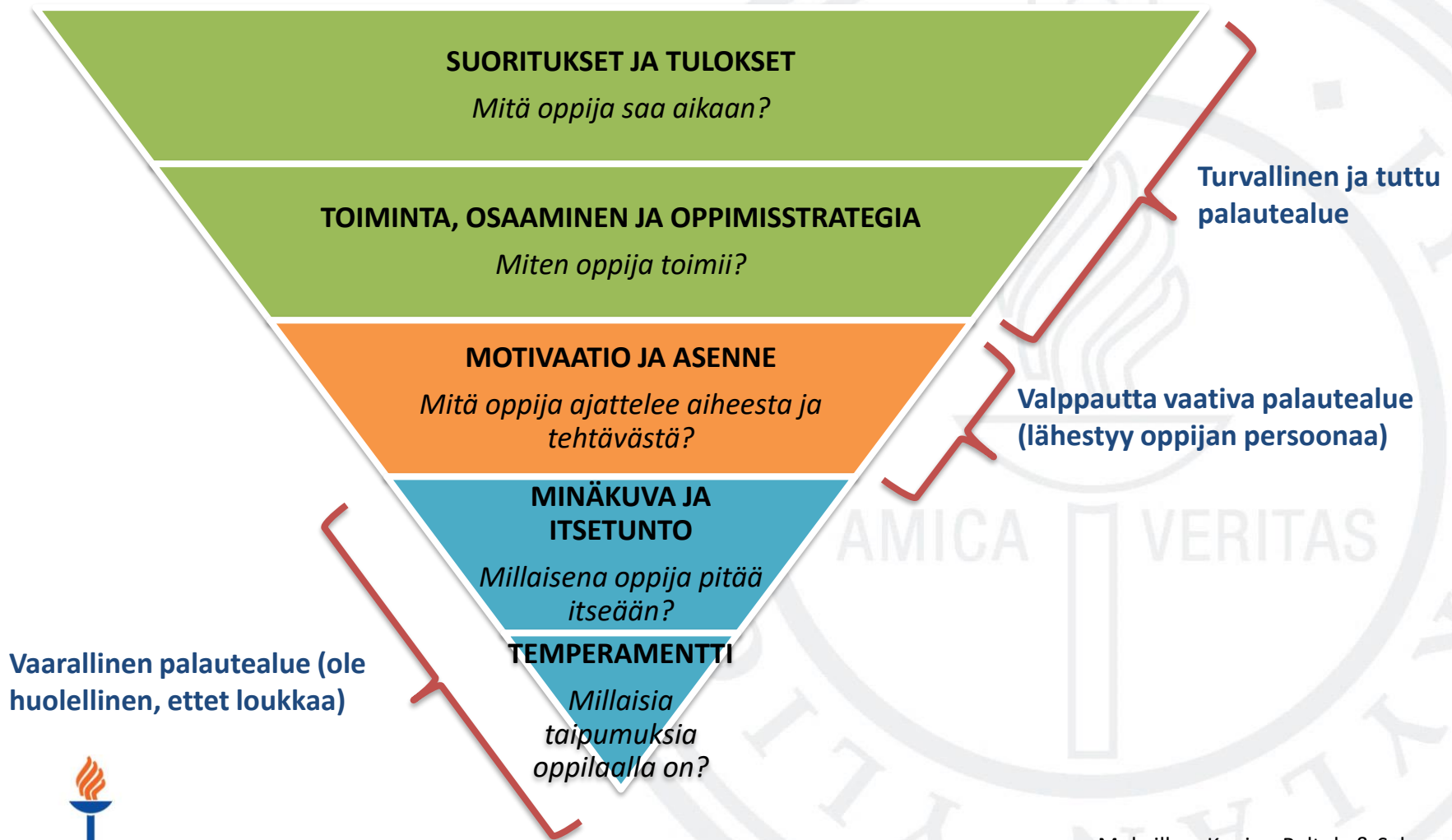
**Kriteeripohjainen,
kokoava arviointi**

**(Assessment of learning,
oppimistulosten ja
osaamisen arviointi)**

Formatiivisen ja summatiivisen arvioinnin tulisi vuorotella

Palaute ja sen kohdistaminen

Tavoitteet arvioinnin pohjana

”Oppilaat kasvavat liikkumaan ja liikunnan avulla”

Oppimisen ja työskentelyn tavoitteet vuosiluokilla 1-9

FYYSINEN TOIMINTAKYKY

- T1 Harjoittelu parhaansa yrittäen
- T2 Havainto- ja ratkaisuntekötaidot
- T3-T4 Motoriset perustaidot
- T5 Fyysiset ominaisuudet (voima, nopeus, kestävyys ja liikkuvuus)
- T6 Uima- ja vesipelastustaidot
- T7 Turvallinen ja asiallinen toiminta tunneilla

SOSIAALINEN TOIMINTAKYKY

- T8 Työskentely kaikkien kanssa ja toisten huomioon ottaminen
- T9 Toiminta reilun pelin periaatteella ja vastuu yhteisistä oppimistilanteista

PSYKKINEN TOIMINTAKYKY

- T10 Vastuu omasta toiminnasta ja itsenäinen työskentely
- T11 Myönteiset kokemukset omasta kehosta, pätevyydestä ja yhteisöllisyydestä
- T12 Liikunnallisen elämäntavan merkityksen ymmärtäminen
- T13 Tietoa esim. harrastusmahdollisuuksista

Arvioinnin kohteet

- Arvioinnin kohteina ovat oppiminen (tavoitteet 2-6) ja työskentely (tavoitteet 1 ja 7-10), joten **fyysisten kunto-ominaisuuksien tasoa ei käytetä arvioinnin perusteena.**
- **Move! -mittausten tuloksia ei käytetä oppilaan arvioinnin perusteina.** Arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä siten, että oppilailla on mahdollisuus osoittaa parasta osaamistaan. Oppilaita ohjataan itsearviointiin.
- Luku 6, 6.2. Arvioinnin luonne ja yleiset periaatteet:
 - *”Oppilaita ja heidän suorituksiaan ei verrata toisiinsa eikä arviointi kohdistu oppilaan persoonaan, temperamenttiin tai muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin”.*

Ilmiöt tavoitteiden sisällä

Fyysinen toimintakyky

- T1: Fyysinen aktiivisuus
- T2: Havaintomotoriset taidot
- T3-4, 6: Motoriset perustaidot
 - tasapainotaidot (tavoite 3)
 - liikkumistaidot (tavoite 3)
 - välineenkäsittelytaidot (tavoite 4)
 - vesillä liikkumisen taitoja (tavoite 6)
- T3-4: Liikkuminen erilaisissa ympäristöissä, välineillä ja telineillä
- T5: Fyysisten ominaisuuksien ylläpitäminen ja kehittäminen
- T7: Turvallinen toiminta

Ilmiöt tavoitteiden sisällä

Sosiaalinen toimintakyky:

- T8: Toiset huomioonottava ja kunnioittava toiminta
- T9: Vastuullinen ja yhteistyötä rakentava toiminta

Psyykinen toimintakyky:

- T10: itsenäisen työskentelyn taidot
- T11: myönteiset kokemukset omasta pätevyydestä ja joukkoon kuulumisesta
- T12: ymmärrys kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä
- T13: ”oman liikunnan” löytäminen

Esim: havaintomotoriset taidot

Palloilussa:

- saa pelivälineen kiinni
- osuu mailalla palloon
- suuntaa lyönnin
- löytää pelialueelta itselleen paikan, että hänelle on mahdollista syöttää pallo
- hahmottaa pelikenttää ja liikkuu suhteessa muihin pelaajiin

Esim: havaintomotoriset taidot

Voimistelussa, tanssissa tai kamppailulajeissa:

- Pystyykö oppilas matkimaan jonkun toisen liikkumista (esim. näytön perusteella)
 - haastavia ja paljastavia ovat mm. raajojen sijainti, liikesuunnat, ympärimenot
- Hallitseeko oppilas omaa vartaloaan ja pystyykö korjaamaan suoritustaan ohjeen perusteella

Esimerkki: välineenkäsittely

Oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa välineenkäsittelytaitoja useimmissa opetetuissa liikuntamuodoissa.

Sisällöt	Tavoitteen mukainen osaaminen tunnilla
Käsipallo	Onnistuu hyvin
Futsal	Vaikeuksia
Vesikoris	Pois tunneilta
Välinevoimistelu	Onnistuu erinomaisesti
Frisbeegolf	Onnistuu hyvin
Pesäpallo	Hyvä heittämään, vaikeuksia lyönnissä

=> Osaaminen hyvää eli 8

Oppilas tekee useimmiten tarkoituksenmukaisia ratkaisuja erilaisissa liikuntatilanteissa

Osaaminen alle kahdeksan, kun

- Palloilussa
 - Käsipalloa -> ei onnistu löytämään paikkaa, jonne hänelle voisi syöttää
 - Futsalia -> vaikeuksia, pallo riistetään nopeasti, jos saa pallon
 - Vesikorista -> poissa
 - Frisbeegolfia -> ei osaa suunnata heittoa koria kohti
 - Pesäpalloa -> toistuvia vaikeuksia osua palloon ja saada palloa kiinni
- Voimistelussa:
 - Vaikeuksia hahmottaa kehon asentoja ja liikesuuntia
- Tanssissa:
 - Vaikeuksia hahmottaa askeleita ja kääntyy usein väärään suuntaan
- Suunnistuksessa:
 - Ei hahmota ympäristöä ja eksyy helposti selkeiltäkin reiteiltä

Osaaminen on kiitettävää, kun

- Palloilussa
 - Käsipalloa -> saa ja antaa paljon syöttöjä
 - Futsalia -> luo muille maalintekopaikkoja
 - Vesikorista -> poissa
 - Frisbeegolfia -> suuntaa heitot kohti koria, saa koreja vähillä yritysmäärillä
 - Pesäpalloa -> liikkuu kiinniottaessa palloa vastaan ja tekee pelissä paloja
- Voimistelussa:
 - oppii vaativia liikkeitä ja kehittää niitä edelleen
- Tanssissa:
 - oppii helposti pieniä askel- ja tanssi sarjoja, kehittää niitä edelleen lisäämällä käsien liikkeitä
- Suunnistuksessa:
 - tekee mielekkäitä reittivalintoja ja löytää rasteja

LIIKUNTA 3-6 luokat Arvioitavat tavoitteet	1	2	3	4 Hyvä osaaminen 6. luokan lopulla	5	6
LIIKUNTATAIDOT						
Perusliikuntataidot T2, T3, T4 Havaintomotoriikka, Tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittely- taidot	Harjoittelen perusliikuntataitoja, tarvitsen paljon tukea	Harjoittelen perusliikuntataitoja	Käytän perusliikuntataitoja eri liikuntamuodoissa	Käytän perusliikuntataitoja ja erilaisissa oppimisympäristöissä	Sovellan perusliikuntataitoja joissain liikuntamuodoissa	Sovellan perusliikuntataitoja monipuolisesti eri liikuntamuodoissa
Kuntoharjoittelu T5 Nopeus Kestävyys Voima Liikkuvuus	Harjoittelen kehittämään kuntoani, tarvitsen paljon tukea	Harjoittelen kehittämään kuntoani, tarvitsen tukea	Harjoittelen arvioimaan ja kehittämään kuntoani	Arvioin ja harjoitan fyysisen kunnon osa- alueita: voimaa, nopeutta, kestävyyttä ja liikkuvuutta	Arvioin ja harjoitan tavoitteellisesti joitain fyysisen kunnon osa-alueita	Arvioin ja harjoitan kuntoani sekä yritän monipuolisesti parantaa sen osa- alueita
Uima- ja pelastustaidot T6	Uskallan kastautua ja osallistun uintiharjoittekuun	Uin 10 metriä yhdellä uintitavalla	Uin kahta uimatapaa käyttäen ja sukellan	Uin 50 metriä kahta uintitapaa käyttäen ja sukellan 5 metriä	Hypään syvään veteen ja uin 200m, joista 50m selällään	Uin sujuvasti vähintään yhdellä uintitekniikalla
TUNTITYÖSKENTELY						
Yrittäminen T1	Osallistun liikuntamuotojen harjoitteluun, tarvitsen paljon tukea	Osallistun liikuntamuotojen harjoitteluun, tarvitsen tukea	Osallistun eri liikuntamuotojen harjoitteluun	Liikun aktiivisesti ja uskallan kokeilla eri liikuntatehtäviä	Liikun aktiivisesti ja harjoittelen uusia liikuntatehtäviä eri liikuntamuodoissa	Harjoittelen tavoitteellisesti uusia liikuntatehtäviä eri liikuntamuodoissa
Työskentelytaidot T7, T10	Tarvitsen paljon tukea harjoitellessani asiallista ja turvallista työskentelyä	Tarvitsen tukea harjoitellessani asiallista ja turvallista työskentelyä	Harjoittelen asiallista ja turvallista työskentelyä	Työskentelen asiallisesti ja turvallisesti	Työskentelen asiallisesti ja turvallisesti myös itsenäisessä työskentelyssä	Työskentelen asiallisesti ja toimintani edistää liikuntatuntien turvallisuutta
Toiminta ryhmän jäsenenä T8, T9	Tarvitsen paljon tukea harjoitellessani toimimista ryhmän jäsenenä	Tarvitsen tukea harjoitellessani toimimista ryhmän jäsenenä	Harjoittelen toimimista ryhmän jäsenenä	Noudatan yhteisiä sopimuksia ja reilun pelin periaatteita yhteisissä oppimistilanteissa	Noudatan yhteisiä sopimuksia ja reilun pelin periaatteita. Edistän vastuunotollani yhteisiä oppimistilanteita	Autan toiminnallani muita onnistumaan yhteisissä oppimistilanteissa OPS / Jyväskylä

Hmm...

- OPS määrittelee opetuksen tavoitteet
 - Oppilaalle tulisi viestiä oppimisen tavoitteista
- OPS määrittelee hyvän osaamisen kriteerit (8)
 - Oppilaalle tulisi esittää konkreettiset portaavat, joita pitkin hän yltää tavoitteisiin (ja kriteerit eivät ole tavoitteita)
- OPS painottaa formatiivista arviointia
 - Oppilaan osaamisen arviointia (summatiivinen) tulee silti tehdä, mutta arvio ei saa tulla yllätyksenä

Oppilaan arviointi
Oppimisen arviointi
Työskentelyn arviointi
Opinnoissa edistymisen arviointi
Osaamisen tason arviointi
Opetuksen tavoitteiden arviointi
Arvostelu

Oppilashuolto ja tuki opetussuunnitelmassa

TUKEA TARVITSEVAN OPPILAAN ARVIOINTI

OPS2014: Määräykset tuesta

Varhaisen puuttumisen periaate

- Oikeus tukeen heti tarpeen ilmentyessä
- Oppimisen tuki tarkoittaa sekä oppilaaseen että toimintaympäristöön liittyvien oppimisen esteiden tunnistamista

Vuosiluokilla 1-2

- tärkeää tunnistaa sellaiset motorisen oppimisen vaikeudet, joilla voi olla yhteyttä muihin oppimisen ongelmiin.

Vuosiluokilla 3-6

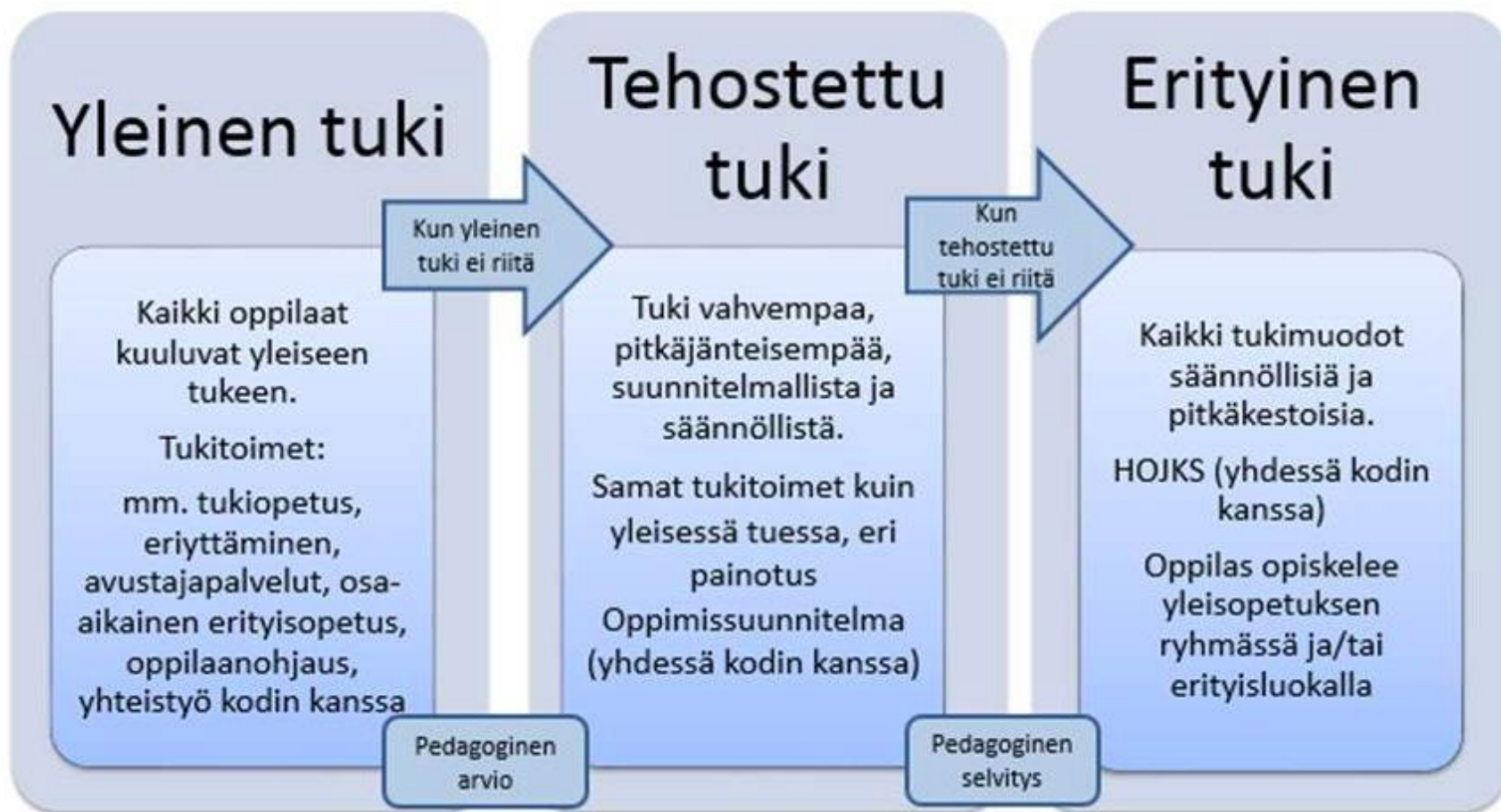
- kiinnitetään huomiota sellaisten perustaitojen hallintaan, joilla on merkitystä yhteiseen toimintaan osallistumisessa.

Vuosiluokilla 7-9

- kiinnitetään erityistä huomiota toimintakyvyn tukemiseen ja mieluisan liikuntaharrastuksen ylläpitämiseen tai löytämiseen.

Kolmiportainen tuki

Arviointi tukea tarvitsevilla oppilailta

1. Yleistä tukea saava oppilas
2. Tehostettua tukea saava (Oppimissuunnitelma)
3. Erityistä tukea saava (HOJKS)
 1. Yleinen oppimäärä
 2. Yksilöllistetty oppimäärä

Yleisen ja tehostetun tuen oppilaan arviointi

Arvioinnissa käytettävä menetelmiä, joiden avulla oppilas pystyy mahdollisimman hyvin osoittamaan osaamisensa

- **Terveystiedossa:** Pilkotut ja ositetut kokeet, lisäaika, suullinen koe, apuvälineet, avustaja, erillinen tila, havainnointi, haastattelu, portfolio jne.
- **Liikunnassa:** systemaattinen ja epäsystemaattinen havainnointi, testaaminen, kirjallinen ja suullinen näyttö, avustaja, apuvälineet, erillinen tila ja/tai aika näytön suorittamiseen, portfolio jne.

Erityisen tuen oppilaan arviointi liikunnassa

Oppilaalla **ei ole** yksilöllistettyä oppimäärää liikunnassa:

- Yleiset kriteerit
- yksilölliset menetelmät
- Menetelmät kirjataan HOJKS:iin

Oppilaalla **on** yksilöllistetty oppimäärä liikunnassa:

- yksilölliset kriteerit
- yksilölliset menetelmät
- sekä kriteerit että menetelmät kirjataan HOJKSiin

Oppilaan oppimisen ja osaamisen

ARVIOINTI LUKION LIKUNNASSA

Taustaa lukion arvioinnista

- Arviointi lukioissa ei ole kovin monipuolista
 - Arviointi on koekeskeistä
 - Lisäksi palaute on niukkaa ja numerokeskeistä
 - Itse- ja vertaisarviointia ei juurikaan käytetä
 - Arviointi opiskelijoiden mielestä kuitenkin varsin luotettavaa
- **Opiskelija-arviointia tulisi monipuolistaa**

6.1 Arvioinnin tavoitteet

”Opiskelijan arvioinnilla pyritään ohjaamaan ja kannustamaan opiskelua sekä kehittämään opiskelijan edellytyksiä itsearviointiin. Opiskelijan oppimista ja työskentelyä tulee arvioida monipuolisesti.”

(Lukiolaki 629/1998, 17 § 1 mom., muutettu lailla 1116/2008)

6.1 Arvioinnin tavoitteet

- Opiskelijan oppimisen arviointi antaa opiskelijalle palautetta opintojen edistymisestä ja oppimistuloksista sekä lukio-opintojen aikana että opiskelun päättyessä.
- Lisäksi arviointi antaa tietoja opiskelijan huoltajalle sekä jatko-opintojen järjestäjien, työelämän ja muiden vastaavien tahojen tarpeita varten.
- Opiskelijan oppimisen arviointi auttaa myös opettajaa ja kouluyhteisöä opetuksen vaikuttavuuden arvioinnissa.
- Arvosanan antaminen on yksi arvioinnin muoto.

Liikunta oppiaineen tehtävä

LOPS 2003

Liikunnanopetuksen tehtävänä on edistää terveellistä ja aktiivista elämäntapaa sekä ohjata opiskelijaa ymmärtämään liikunnan merkitys fyysiselle, psyykkiselle ja sosiaaliselle hyvinvoinnille.

LOPS 2015

Liikunnanopetuksen tehtävänä on opettaa opiskelijalle sellaisia taitoja ja tietoja, joiden avulla hän pystyy ylläpitämään ja kehittämään fyysistä, sosiaalista ja psyykkistä toimintakykyään sekä hyvinvointiaan.

LOPS2015: Liikunta oppiaineen opetuksen tavoitteet

Oppiaineen opetuksen tavoitteena on **fyysisen, sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn edistäminen**. Opiskelija oppii liikkumaan aktiivisesti ja turvallisesti sekä pitämään huolta fyysisestä aktiivisuudestaan ja toimintakyvystään.

Fyysisen toimintakyvyn osalta tavoitteena on oppia soveltamaan liikunnallisia perustaitoja ja -tietoja erilaisissa liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa eri vuodenaikoina ja eri olosuhteissa. Opiskelija oppii arvioimaan ja sen pohjalta harjoittamaan fyysisiä ominaisuuksiaan (voima, kestävyys, liikkuvuus ja nopeus).

Sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn tavoitteisiin kuuluvat parhaansa yrittäminen, aktiivinen työskenteleminen, pitkäjänteinen itsensä kehittäminen sekä toisia kunnioittava vuorovaikutus. Opiskelija ottaa vastuuta omasta ja yhteisestä toiminnasta, ottaa toiset huomioon sekä oppii auttamaan ja avustamaan muita liikuntatunneilla.

Liikunta oppiaineen arviointi

LOPS 2003

Liikunnan arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan **aktiivisuus**, **vastuullisuus** ja **asennoituminen** sekä **taidot, tiedot ja toimintakyky**.

LOPS 2015

Liikunnan arvioinnin tehtävänä on antaa opiskelijalle palautetta (1) **opetuksen tavoitteiden saavuttamisesta**, (2) **oppiaineen opiskelun etenemisestä** ja (3) **edistää opiskelijan oppimista**.

Liikunnan arviointi koostuu sekä fyysisen toimintakyvyn että sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn opetuksen tavoitteiden saavuttamisesta.

Fyysisten kunto-ominaisuuksien tasoa ei käytetä arvioinnin perusteena.

Opetuksessa ja arvioinnissa tulee ottaa huomioon opiskelijan terveydentila ja erityistarpeet.

Kurssisuorituksen arviointi

- Opiskelijan oppimista arvioidaan kurssin aikana. Arvioinnilla edistetään opiskelijan oppimista ja annetaan palautetta opiskelijalle kurssin tavoitteiden saavuttamisesta.
- Annettavan arvosanan tulee perustua monipuoliseen näyttöön oppiaineen ja kurssin tavoitteiden saavuttamisesta.
- Erilaisten tuotosten lisäksi käytetään opiskelijan oppimisen ja työskentelyn havainnointia.
- Arvosanan antamisen tukena voidaan käyttää opettajan ja opiskelijan välisiä keskusteluja sekä opiskelijoiden itse- ja vertaisarviointia.
- Arvioinnin kohteina ovat opiskelijan tiedot ja taidot. Arviointi ei kohdistu opiskelijoiden arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.

"Opiskelijalla on oikeus saada tieto arviointiperusteista ja niiden soveltamisesta häneen." (Lukiolaki 629/1998, 17 § 2 mom., muutettu lailla 1116/2008)

Kurssin aikainen arviointi

- Pääosin oppimisen ohjaamista palautteen avulla
- Mahdollistaa itse- ja vertaisarvioinnin oppimisprosessin aikana
- Perustuu aina kurssin tavoitteisiin, joista sovittu yhdessä oppilaiden kanssa
- Monipuolisuus tuotoksissa ja arvioinnin ja palautteen tavoissa
- Huomio onnistumisiin ja edistymiseen oppimisessa

Kurssiarviointi

- Oppilaiden osaamisen tason määrittely ja kuvaaminen arvosanojen avulla
- Arvosana perustuu monipuoliseen näyttöön oppiaineen ja kurssin tavoitteiden saavuttamisesta
- Arvioinnissa käytetään opiskelijan oppimisen ja työskentelyn havainnointia.
- Tukena opettajan ja opiskelijan väliset keskustelut sekä opiskelijoiden itse- ja vertaisarviointi.

Yhteys säilytettävä = kurssin numero ei saa olla yllätys

Arvioinnin välineitä

- oppimistehtävät
- projektityöt
- portfoliot
- erilaiset kokeet
(yhteisöllinen koe, aineistokoe, suullinen koe, sähköinen koe)
- testit
- Itse- ja vertaisarviointi
- oppimispäiväkirjat, esseet, kirjoitelmat, tutkimukset tai muut tuotokset,
- jatkuva työskentely yksilönä tai ryhmänä,
- oppimisprosessin arviointi,
- sanallinen arviointi
- opettajan ja opiskelijan väliset keskustelut.

Energiaa liikunnasta (LI1)

Tavoitteena on, että opiskelija

- Ymmärtää fyysisen aktiivisuuden ja toimintakyvyn terveyden ja hyvinvoinnin perusedellytyksenä.
- Opiskelija harjaantuu liikuntataidoissaan ja kehollisessa ilmaisussaan
- saa tietoja ja kokemuksia fyysisten ominaisuuksien harjoittamisesta monipuolisesti.
- Opiskelija saa kokemuksia yhdessä liikkumisesta reilun pelin hengessä.
- Opiskelijan koettu liikunnallinen pätevyys vahvistuu uuden oppimisen, liikunnan tuoman ilon ja virkistyneen myötä.

Kurssin keskeisiä sisältöjä

- liikunnallisten perustaitojen soveltaminen ja fyysisten ominaisuuksien harjoittaminen
- eri liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa opiskeluympäristön mahdollisuuksia monipuolisesti käyttäen.

Aktiivinen elämäntapa (LI2)

Tavoitteena on

- Opettaa ja kannustaa opiskelijaa liikunnallisen elämäntavan omaksumiseen
- Riittävän päivittäisen fyysisen aktiivisuuden saavuttamiseen.
- Opiskelijaa ohjataan ymmärtämään, että liikuntaharrastusten lisäksi toimintakykyä, terveyttä ja hyvinvointia tukeva fyysinen aktiivisuus muodostuu arjen valinnoista ja pitkäkestoisen istumisen välttämisestä.

Kurssin keskeisiä sisältöjä ovat

- fyysisten ominaisuuksien arviointi
- hengitys- ja verenkiertoelimistöä kuormittava liikunta
- lihaskuntoharjoittelu ja kehonhuolto
- Opiskelijat ohjataan havainnoimaan arkisia toimintatapojaan ja valintojaan fyysisen aktiivisuuden ja terveyden näkökulmista.
- Opiskelijat saavat ohjausta ja palautetta liikunnallisen elämäntavan ja fyysisesti aktiivisen arjen toteuttamiseen.

Valtakunnalliset syventävät kurssit

Terveyttä liikkuen (LI3)

- Fyysinen toimintakyky

Yhdessä liikkuen (LI4)

- Sosiaalinen toimintakyky

Hyvinvointia liikkuen (LI5)

- Psyykinen toimintakyky

Teemaopinnot

Monitieteinen ajattelu (TO1).

Tutkiva työskentely teknologialla (TO2).

Osaaminen arjessa (TO3).

Teemaopintojen arviointi perustuu

- opiskelijan taitoihin hakea tietoa, arvioida ja soveltaa sitä sekä tuottaa luotettavien lähteiden pohjalta jäsentyneitä kokonaisuuksia.
- Olennaisia arvioinnin kohteita ovat opiskelijan taidot arvioida kriittisesti tietolähteitä sekä ymmärtää eri tietojen ja taitojen välisiä yhteyksiä.
- Työskentelyn arviointi kohdistuu sen tavoitteellisuuteen ja suunnitelmallisuuteen.
- Opiskelijoille annetaan ohjaavaa palautetta myös vuorovaikutus- ja yhteistyötaidoista sekä työvälineiden käytöstä.
- Teemaopintojen arvioinnissa käytetään monipuolisia arviointimenetelmiä.

Liikunnan lukiodiplomi

Tavoitteena on, että opiskelija antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan liikunnassa.

Liikunnan lukiodiplomi muodostuu liikuntakykyisyyden, liikuntatietojen, erityisosaamisen, harrastuneisuuden ja yhteistyötaitojen sekä portfolion muodossa tehtävän itsearvioinnin muodostamasta kokonaisuudesta.

Liikunnan lukiodiplomin arviointi

- Lukiodiplomisuorituksen arvioinnissa ja erillisessä lukion päättötodistuksen liitteenä annettavassa lukiodiplomitodistuksessa käytetään asteikkoa 4–10
- Päivitetyissä lukiodiplomien ohjeissa arvioinnin kohteet ja kriteerit arvosanoille 6, 8 ja 10.
- **Arviointi**
 - Liikuntakykyisyys; Move! ja uimataito (25%)
 - Liikuntatiedot; liikunnan tutkielma (25%)
 - Harrastuneisuus tai erityisosaaminen (25%)
 - Yhteistyötaidot (25%)+Portfolio (ei arvioida numeerisesti, mutta voi korottaa)

Kiitos!

Mikko Huhtiniemi

Tohtorikoulutettava, LitM

Liikuntatieteellinen tiedekunta, JY

Email: mikko.huhtiniemi@jyu.fi

Puh: +358 40 508 1157

PS. Tuoretta lukemista tukemaan uutta opetussuunnitelmaa:

- ***Liikuntapedagogiikka (PS-Kustannus)***
- ***Move-opas kouluille (LIITO ry, tulossa)***

